

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 28

Fylke: For Trindlag

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Pissa

Emne:

Mjølk

Bygdelag: Pissa

Oppskr. av:

Johan Vörök

Gard:

No

(adresse):

Pissa

G.nr. 63

Br.nr. 4, 12 og 13

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Johan Vörök, 77 årg. for gårdsmannskone
 har gitt opplysning om dette emne

SVAR

1 Njurt-melk (helmelk) har vært mindre
 bruk i husholdet. Det er mye arbeid
 siden separatorer kom i bruk. For
 den tid var også fersk stammemelk
 mindre i bruk. Melken som
 blev silt i kanner av tin eller blikk
 måtte gjenne stå så lenge til fløten
 & smulken var blitt et lag ovenpå.
 I sommeren vildt vel afstet melk
 den bli lukt for den blev satt i bruk.
 Når smulken skulle brukes til å kok
 ost av, måtte den tas og brukes med
 den den var fersk, nysort, kvise og
 gommen. Om sommeren blev det
 laget gammelmest av luktmelk.

2 Om sommeren drakk man luktmelk
 uten at man sit. Og det kunde bli
 drukkitt stammemelk for å smakte
 ferdig. På noen få gårde i bygda
 var de på sabbat med kjøring om
 sommeren. Og der blev melken lukt
 til å kok, ost av. Men kunde vel ^{vere} ~~blive~~
 nok heim til gården fra ~~noen~~ sabbaten.
 3 Bling helst av vatten og fersk saip
 saipbling, av vatten og melk, melkbling

6281

Sp 3
forb.

Ljuplung, vøsten og saje, syren var
den myse man fikk av melken når
man laget gammulast av den.

Man hadde en kopp for bling / blingdall.
Men bling brukes nu to mere sjelden
i bygden.

4 Det var fast stikk og bruggje öl til fjöl.
og og naksä almindelig i bruggje öl til
Nithonna. Og likesä til bruggje öl og
gravöl. Det haand dog ^{blev} bruggjet helt öl
til andre tider enn her naant.

Det har vært et omkøft i ä bruggje
öl her i bygda for nu 80 eller 100
år siden. Gled som ^{nu} er bruggjet er
kalt serupsöl, av serup og vann en

3 a 4 liter serup til en bönn öl. Hurul bleo fetsalt

For har de bruggjet öl av malt for
på en gård i den grund jeg er opok-
set, stod det en (kjølne) öl ä färke
malt i öl e. a. år 1896, men det tünd
stod utbrukt i many år

5 For 80 år siden var kaffe i bruk i
bygda men ikke i noen stor utstrek-

4 ning enda. For 70 år siden var det
almindelig at man drakk en kopp
kaffe til äbit (et stykke kake og kaffe
när man var stilt op om morgenen
eller halvsjovtiden)

7 Tid frökost i 7 tiden, eller middagskaffe i
kl 13 og qvinn kaffe til nå kl 16

8 Den molde kaffe blir helt i bylen
när den er salt på omnen med puss
vann. Ikke nu fordi den, men to för blev
brukt ä ha litt salt i kaffet. Hareskinn
var almindelig brukt för, men nu verk-
net mer sjelden.

1858

Omme
28
sp 8
f r/b

Man kan tydelig se varmen og setter
den på et kaldt sted så er den snart
kald. Har ikke hørt om at liggdefalk har
hatt noe med a spå i kaffegrüt utover
red indtilde høve for more. Men 'Pisavdi'
(Sabau) Man ha befattet seg med denne
konst

9 En søtlikke kopp med klyjst sukker ^{eller falket} hørte
gjern med til kaffens var borddekning-
gen når kaffe skulde drikkes
Under siste krig kjende det bli kokt
sammen strøsuken til plater for å
brukes som kaffesukker. Men det
har ikke vært noe almindelig å
koke sukker

10 Flåide (ofte en blanding av flåide
og melmelk) har det vært almindelig
brukt og helde en spiseske av i
en kopp kaffe. I den senere tiden
det ikke så sjelden at man treffer
folk som ikke vil ha flåide i kaffens
Oss eller egg i kaffens er ikke kjent
her

11 Te er kommet mere i bruk i senere
tid og er til hverdags, men ikke noe
almindelig inddr. Te ^{tray}planter er lite brukt

12 Brannvin til hverdag har ikke
vært almindelig eller at det ble
opført med å brenne brannvin
på gårdene. Når det kjend ble noe
sint in ^{indstoppa} hval for man ble ferdig
med arbeidet så kjend det dali
drakket med en dron brannvin
og en kranke til det arbeidsfolket
som fikk for utholdenhet i arbeidet

Sj 13

I den senere tid brukes vestral, bris
 og annet til isteden for suppe til
 middagsmaten ved trullerper gravøl
 og andre fester. En velstandsvende
 kjende kjøpe en kasse bris til bruk
 for sitt folk i slåttonna.

Men kjoner vil til at det er almen-
 delig å kjøpe navn av vestnord, drøkte
 til hverdag bruk

26/6 1957

Johann Vorvik